

ATİPİK PNÖMONİ (MİKOPLAZMA / KLAMİDYA)

Dr Fazilet Karakoç
Marmara Üniversitesi
Çocuk Göğüs Hastalıkları

Konuřma Planı

- Toplumdan edinilen pnömonide rolü
- Mikroorganizmaların özellikleri
- Klinik bulgular
- Radyoloji
- Laboratuvar
- Ekstrapulmoner semptomlar
- Enfeksiyon & Astım ilişkisi
- Tedavi

- Toplum kökenli pnömoni dünyadaki en önemli sağlık sorunlarından biridir. Her yıl 5 yaşın altında 4-5 milyon çocuk TKP nedeni ile ölmektedir

- Ülkemizde 0 yaş grubu ölümlerin % 48.4'ü, 1-4 yaş grubunda ise ölümlerin % 42'si pnömoni nedeni ile olmaktadır

Mikoplazma & Klamidya pnömonisi

	Mikoplazma	Klamidya
Heiskanen-Kosma, 1998	10%	5%
Claesson, 1989	8 %	1%
Gendrel, 1997	40%	1%
Juven, 2000	4%	3%
Clements, 2000	13%	2%
Wubbel, 1999	4%	2%
Harris, 1998	30%	15%
Block, 1995	19%	20%
Michelow, 2004	14%	9%

Türkiye'de toplum kökenli Pnömonide Mycoplasma & Chlamydia

	Mikoplazma	Klamidya
Somer A, 2006	% 27	% 5

Yenidođan

Group B Strept

Gr (-) bakteri

CMV

HSV

0-3 ay

S.Pnömoni

H.İnfluenza

Klamidya Trach.

B.Pertusis

3 ay-5 yıl

Virusler

S.Pnömoni

H.İnfluenza

M.Pnömoni.

K.Pnömoni

> 10 yaş

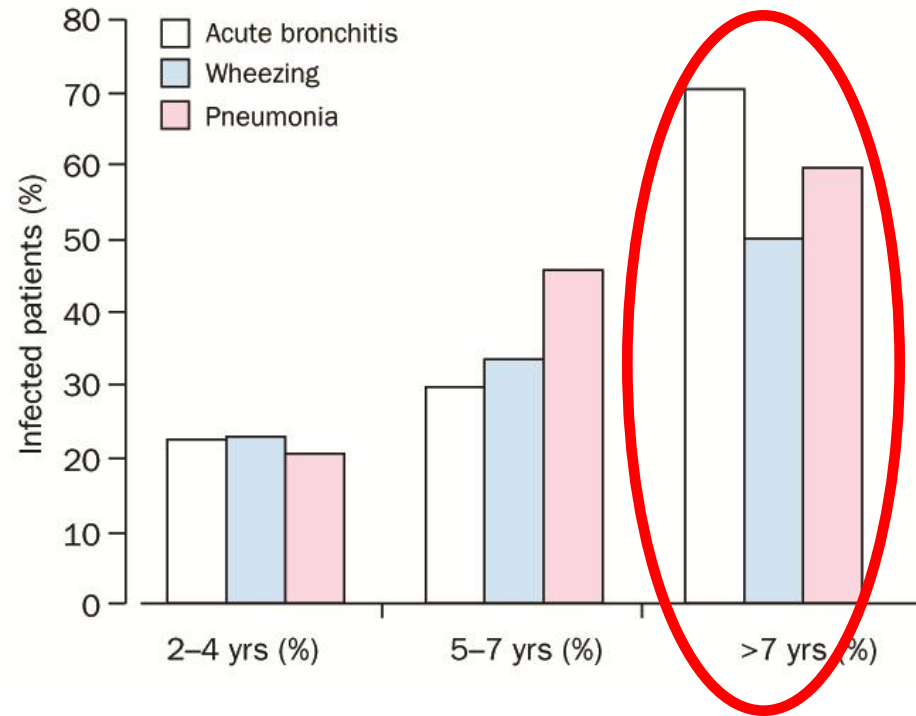
M.Pnömoni.

K.Pnömoni

S.Pnömoni

Virusler

TKP nedeni ile hastane yatışı olan çocuklarda Mikoplazma & Klamidya enfeksiyonu

Mikoplazma

Klamidya

Principi N, Lancet Inf Dis 2001

Mikoplazma & Klamidya

- Majör rezervuar çocuklardır
- Solunum sistemi yolu ile alınır
- Enfeksiyondan hastalığa inkübasyon süresi 2-4 haftadır
- Yıl boyunca aktiftir
- Endemik enfeksiyonlara ve 4-7 yılda bir periyodik epidemilere yol açar
- Okullarda ya da yaz okullarında salgınlara yol açabilir

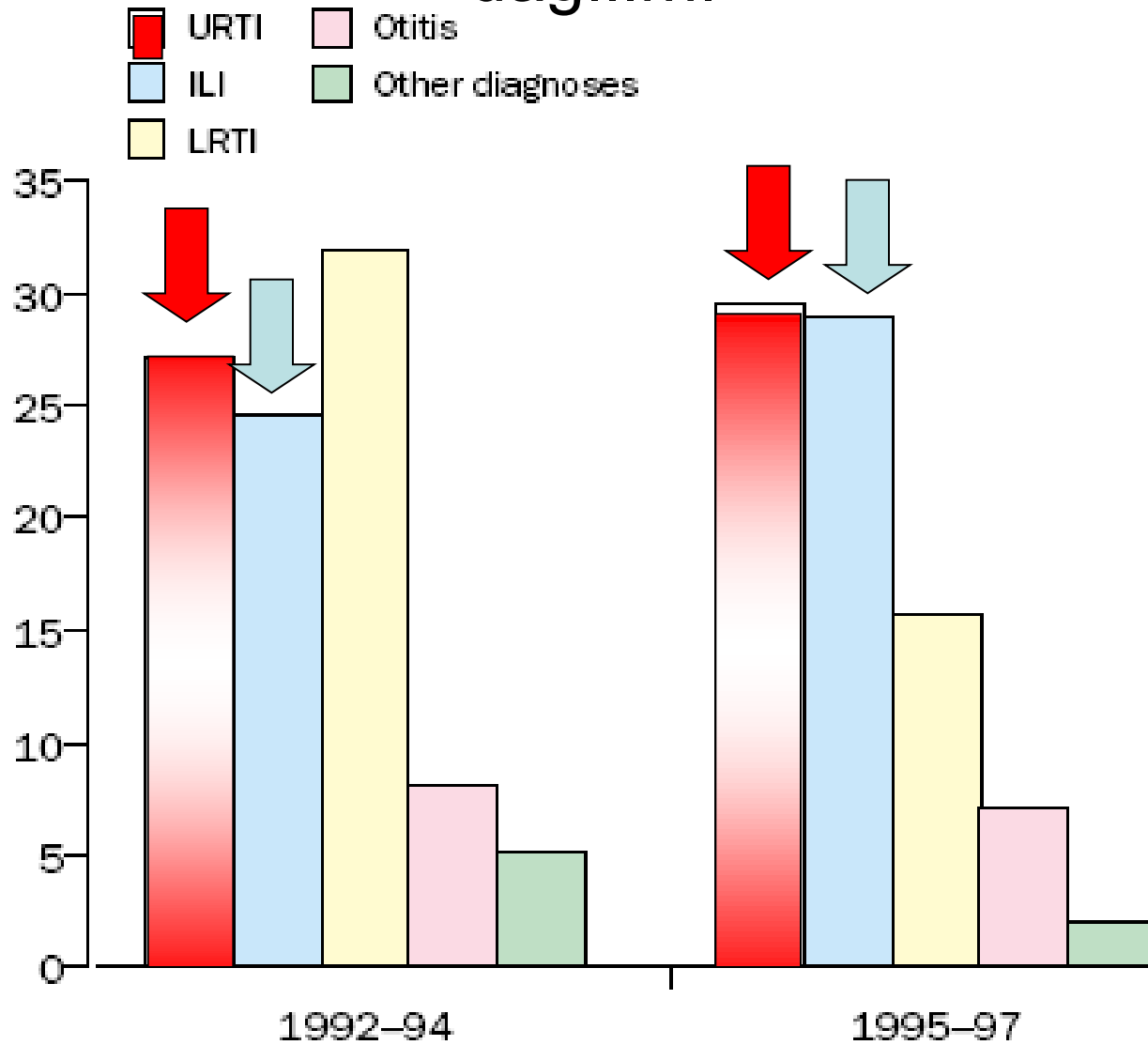
KLİNİK BULGULAR

Hastalığın başlangıcı genellikle yavaştır

- Hafif farenjit,
- Düşük ateş,
- Baş ağrısı,
- Kas ağrısı;
- Burun akıntısı ve
- nazal konjesyon olur

Tüm bu bulgular viral enfeksiyonlardan ayırt etmek zordur.

M.Pnömoni 'nin yol açtığı klinik sendromların dağılımı

Çocuklarda K.Pnömoninin üst solunum yolu enfeksiyonundaki sıklığı

Tanı	Yaş grubu (YIL)		
	<2	2-4	5-16
Nazofarenjit	% 14	% 24	% 35
Tonsillit	0	0	% 57
Otit	0	% 8	% 33
Pseudokrup	% 29	% 67	0

Hastalığının spektrumu

- Üst solunum yolu enfeksiyonu
- Otit media
- Pnömoni

Pnömoni enfeksiyonların
% 3-13'ünde olur

Atipik pn6moni

- Klinik prezentasyon pn6mokok enfeksiyonundan farklı olduğu için atipik pn6moni olarak adlandırılır.
- Genellikle bilgiler erişkin çalışmalarından gelir
- Çocuklarda atipik pn6moni bir çok bulgusu ile tipik pn6moniye benzer.

Tipik ve atipik pnömoni arasındaki farklılıklar

	Tipik (Bakteri)	Mikoplazma/Klamidya
Yaş (ay)	39.5 (2.3-209)	60.2 (9-155)
Yaş <5 yaş	70 %	47%
Başvuruda vücut ısısı	39.4	39.1
Whezing	13%	41%
Lober/segmental konsolidasyon	75 %	53%
Plevral effüzyon	50%	6%
Oksijen Tx süresi (gün)	1.2%	1%
> 5 gün hastane yatışı (%)	62%	24%
Ventilatör ihtiyacı/ölüm/ 30 gün içinde tekrar yatış	1/0/0	1/0/0

Solunum sistemi bulguları

- Trakeobronşit
- Pnömoni
- Plevral efüzyon
- Akciğer absesi
- Bronşiektazi
- Respiratuar distres sendromu

Klamidya & Mikoplazma mixt enfeksiyonlar

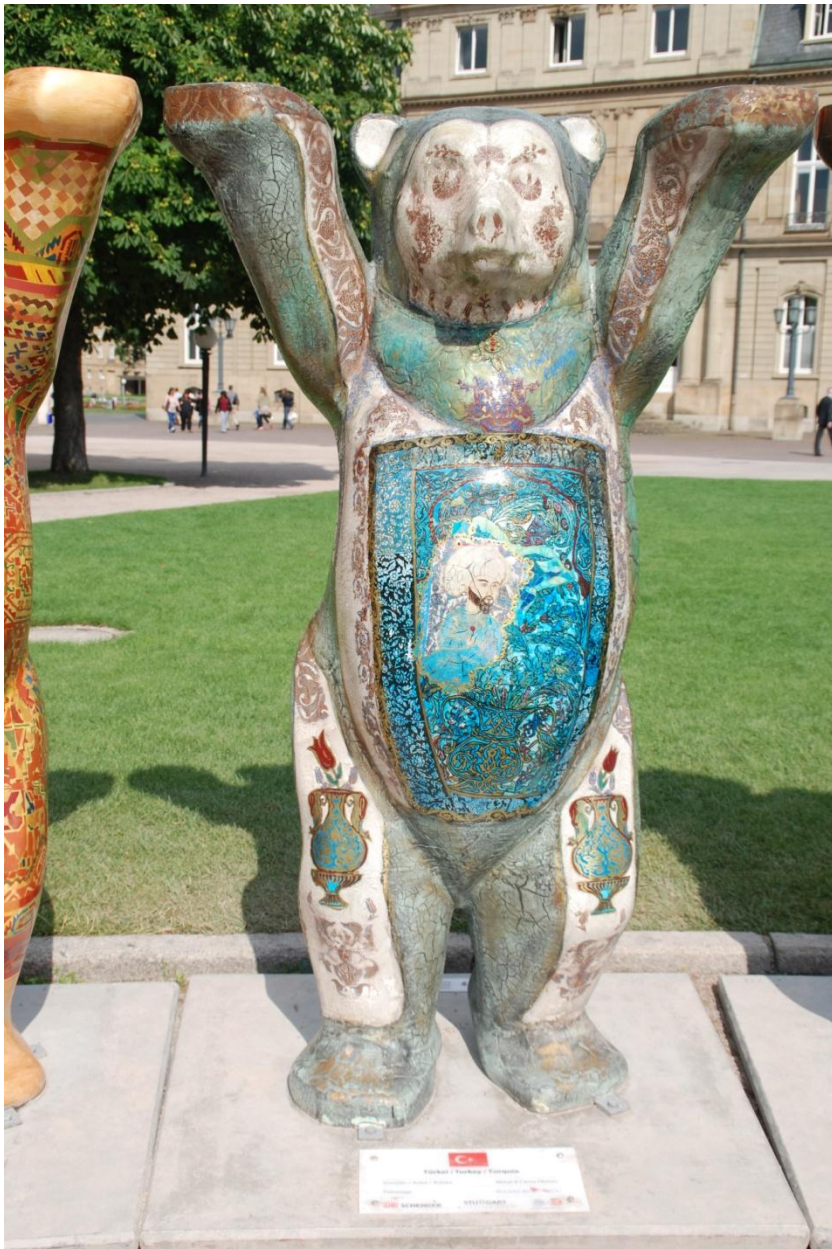
- Karma enfeksiyonlar Mikoplazma & Klamidya enfeksiyonlarınınin %30-50'sinde oluşur.
- Organisms; Streptokok pnömoni, Bordetella Pertusis, Virüsler

- Bir patojen diğ̈erinin yerleşmesini kolaylaştırıyor?
- Her iki patojen birlikte solunum sistemi hastalığına yol açıyor?
- Çeşitli enfeksiyöz ajanların karma enfeksiyonu daha şiddetli klinik hastalığa yol açıyor?

Mikoplazma ve Klamidya Pnömonisi (ERJ, 2000)

	Mikoplazma	Klamidya	Karma Klamidya/ Mikoplazma enf
Ortalama yaş (ay)	6.32±3.34	5.76 ±2.94	6.90 ±3.36 ay
Yavaş başlangıç	% 60.3	% 75	% 54
Akut başlangıç	% 39.7	% 25	% 45.5
Öksürük	% 64.7	% 50	% 63.6
Takipne	% 11.7	0	% 9
Ateş	% 85.2	% 62.5	% 90.9
Ral	% 88.2	% 87.5	% 90.9
Whezing	% 14.7	% 12.5	% 9 %
Hastalık günü	13.1 ±6.67	10.7 ±4.27	13.0 ±5.50
Hastane yatış günü	6.5 ±2.74	6.38 ±2.88	6.33.39

RADYOLOJİ

Mikoplazma ve Klamidya pnömonilerinde radyolojik bulgular (ERJ 2001)

	Mikoplazma	Klamidya	Karma enf
Fazla havalanma	%14.7	% 25	% 18.2
Bronş duvarlarında kalınlaşma	% 4.4	% 25	%18.2
Perihiler lineer opasiteler	% 60.3	% 50	% 72.7
Retikülo-nodüler Opasiteler	% 39.7	% 12.5	% 45.5
Segmental-lober konsolidasyon	% 27.9	% 37.5	% 18.2
Bilateral konsolidasyon	% 7.4	0	0
Plevral efüzyon	% 5.9	0	0

LABORATUAR BULGULARI

TKP nedeni ile hastaneye yatan hastalarda etkenlere göre Laboratuvar verileri

	Mikoplazma	Klamidya	Mikoplazma/ Klamidya YOK
WBC (cells/ml)	12225	12859	12383
Neutrophils (%)	64	63	62
Lymphocytes (%)	26	27	27
Monocytes (%)	7	7	8
Eosinophils (%)	2	1	2
Basophils (%)	0-4	0-4	0-5
ESR (mm/1h)	44	39	46
CRP (mg/dl)	48	56	59

Kültür

- Mikoplazma, boğaz sürüntüsü, nazofaringeal aspirasyon ya da balgamda üretilebilir
- Mikroorganizmanın üretimesi zordur
- En deneyimli laboratuvarlarda bile kültürün sensitivitesi < 60%
- Akut enfeksiyonun belirlenmesinde kültürün sensitivitesi?
Aktif enfeksiyon sonrası uzun süreli taşıyıcılık
- **M.Pnömoni için tanısında kültür rutine önerilmemektedir**

PCR

- M.Pnömoni için PCR oldukça yaygın olarak kullanılmasına rağmen SENSİTİVİTESİ SINIRLIDIR!

Sensitivity

- Balgam % 69
- NFA % 50
- Boğaz sürüntüsünde % 38

Kolonizasyon ? Gerçek enfeksiyon?

Seroloji

- Antikorları saptamak için farklı teknikler mevcuttur (EIA, complement fixation, particle agglutination test)
- Spesifik IgG düzeylerinde 2-4 hafta içinde 4 kat ya da daha fazla yükselme (Yüksek spesifite ve sensitivite)
- Epidemiyolojik çalışmalar için faydalıdır fakat hastalığın akut döneminde faydası olmaz
- Tek bir seroloji örneği çocuklarda akut mikoplazma enfeksiyonunun tanısında sınırlı role sahiptir. (Spesifite % 60)

K. Pnömoni Kültür

- Organizmanın kültürü zordur
- Özel ekipman ve deneyim gerektirir
- Kültür rutin olarak tavsiye edilmemektedir
- Kültür yapılmış ve pozitif bulunmuş ise uygun klinik bulgular eşliğinde enfeksiyonu kuvvetle destekler yanlış pozitiflik nadirdir.

Wolf, 2007

K.Pnömoni & PCR

- PCR'in sensitivite ve spesifitesi kültür ile karşılaştırıldığında % 53.8- 100 arasındadır
- PCR , tanıda akut ve konvalesan dönemde alınan serum örnekleri ile karşılaştırıldığında daha az sensitiftir
- Klamidya Pnömonisi için PCR'ı rutin olarak önerebilecek kanıt mevcut değildir

K.Pnömoni için Seroloji

- Amerikan Enfeksiyon Hastalıkları Derneği IgG titresinde 4 kat artış ya da tek bir IgM pozitifliğini ($> 1/16$) pozitif sonuç olarak kabul etmektedir
- Serolojinin hassasiyeti özellikle küçük çocuklar için düşüktür
- Klamidya pnömonisi olduğu düşünülen çocukların % 70'inde seroloji negatiftir

Wolf , 2007

Mikoplazma & Klamidya Tanısal Yöntemler

Test	Örnek	Yorum
Kültür	Boğaz ya da NF sürüntü, balgam,BAL,doku	Rutinde uygulanamaz,yavaş büyüyen mikroorganizma (4gün-3 hafta)
PCR	Boğaz ya da NF sürüntü, balgam,BAL,doku	Araştırma ve referans lab.mevcuttur. Gelecekte hızlı tanıda yararlı olabilir!
Seroloji	Serum	Akut-konvalesan serum örneği tercih edilir (4-9 hafta)

Extra pulmoner Bulgular

- Primer solunum sistemi hastalığında bile sıklıkla diğer sistem tutulumları mevcuttur
- İshal
- Baş ağrısı
- Halsizlik
- Cilt döküntüsü
- Büllöz Mrinjit
- Menenjit/ Ensefalit

Stevens-Johnson Sendromu (% 1-5)

Jeneralize deri döküntüleri

Devamlı ateş

İnflame bukkal mukoza

Şiddetli pürülan konjuktivit

Schalock PC, J Am Acad Dermatol 2005

Mikoplazma pn6monisi sonrasında HRCT'de geç anormal bulgular

Anormal HRCT bulguları hastaların %37'sinde mevcuttur

- Mozaik perfüzyon
- Bronşiektazi
- Bronş duvarlarında kalınlaşma
- Damarlarda azalma
- Hava hapsi

Pnömoni sırasında küçük yaş ve yüksek antikor titresi sekel için yüksek risk faktörüdür

Akciğer difüzyon kapasitesinde azalma

- TLCO pnömokok pnömonisi ya da viral pnömonilerden 6 ay sonra normaldir
- Akut Mikoplazma pnömonisini takiben hastaların % 48'inde TLCO değerleri < %80
- TLCO değişiklikleri tanının ve tedavinin gecikmesi ile korele olarak bulunmuştur

Marc E. Pediatr Infect Dis 2000

Mikoplazma & Klamidya enfeksiyonları & “wheezing”

	“wheezing”	Kontrol	p
<u>Mikoplazma</u>			
2-4 yaş	4/40 (10)	2/34 (5.9)	0.68
≥5 yaş	12/31 (38.7)	4/46 (8.7)	0.0003
<u>Klamidya</u>			
2-4 yaş	4/40 (10)	2/34 (5.9)	0.68
≥5 yaş	7/31 (22.6)	0/46	0.001

Mikoplazma & Kalmidya enfeksiyonları ve astım

- Epitelyal hasar
- Silyer disfonksiyon
- Spesifik Ig E oluşumu
- İnflamatuar sitokinlerin salınımı

Antibiotik tedavisi verilmeyen wheezingli çocuklarda takip bulguları

	Enfekte	Enfekte olmayan
Klinik iyileşme	% 30.8	% 69.4
Tekrarlayan wheezing	% 69.2	% 30.6

Klaritromisin tx alan hastalarda wheezing saptanmamıştır

Esposito 2000 ERJ

TEDAVİ

- Mikoplazma & Klamidya enfeksiyonları tedavisindeki **tedavi seçenekleri benzerdir**
- Her iki etkende B-laktam antibiotikleri tarafından etkili bir şekilde tx edilemez. (Mikoplazmanın hücre duvarı yoktur ve Klamidya intraselüler bir patojendir)
- Her iki etkende protein ya da DNA sentezi üzerine etkili olan **tetrasiklin, makrolid ve kinolonlardan** etkilenirler.

- Küçük çocuklarda tetrasiklin ve Kinolonlar muhtemel yan etkileri nedeni ile çok tercih edilmez
- Makrolidler yaştan bağımsız olarak çocuklarda güven ile kullanılır
- Tedavinin ideal süresi ve dozuna ilişkin net bilgiler yoktur (2 hafta)

Tedavi

- Azitromisin
1. gün 10 mg/kg,
2-5 gün 5 mg/kg
- Klaritromisin
15 mg/kg/gün
10 gün
- Eritromisin
20-50 mg/kg/gün
10-14 gün

Antibiotics for CAP secondary to Mycoplasma Pneumonia in children Gavranich JB, 2006, Cochrane

Campdera, 1996	Azithromycin 95,1% cure rate	Amox-Clav 90.4 % cure rate
Harris 1998	Azithromycin 67.2 % cure rate	Amox-Clav 66.7 % cure rate
Kogan 2003	Azithromycin 100 % cure rate	Erythromycin 81 % (p=0.059)
Ruhrmann, 1982	Erythromycin Clinical cure 3.7 days	Amox-Clav Clinical cure 3.9 days
Saez-Llorens, 1998	Azithromycin 99 % cure rate	Amox-Clav 98 % cure rate
Wubbel, 1999	Azithromycin 97 % cure rate	Erythromycin 97 %

Mikoplazma pn6monisi
genellikle kendi kendini
sınırlayan bir enfeksiyondur ve
spesifik bir tedavi olmadan
düzeler ?????

Antibiotik Tedavisi

- Solunum semptomlarını azaltır
- Tekrarlayan wheezing epizodlarını azaltır
- Pnömoninin morbiditesini azaltır
- Semptomların süresini kısaltır

Broughton 1986-Ferwada 2001

Waites 2003-Shames 1970

Esposito S,2001-Harris JS1998

Şiddetli *Mikoplazma Pneumonia* Pnömonisinde Prednisolon

- Makrolid tedavisine rağmen kötüleşen 15 hasta
- Lenfopenileri var
- Ortalama yaş 6.1 ± 1.9 yaş
- 1 mg/kg 3-7 gün (7 günde azaltılarak)
- 14 hastada 24 saat içinde ateşte düşme ve bir kaç günde klinik ve radyolojik iyileşme

Sonuç

- *Mikoplazma ve Klamidya* çocukluk çağında solunum yolu infeksiyonlarında önemli rol oynar.
- Klinik, rutin laboratuvar ve radyolojik bulgular diğer pnömoni etkenlerinden ayrımı sağlamaz.
- Hızlı ve daha etkin tanısal metodlar gereklidir.
- Tedavi etkinlik ve süresi için çalışmalara gereksinim vardır.